

PŘIJATÉ TEXTY

P9_TA(2020)0365

Geneticky modifikovaná sója MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D069145/02 – 2020/2891(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D069145/02),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech¹, a zejména na čl. 7 odst. 3 a čl. 19 odst. 3 tohoto nařízení,
- s ohledem na hlasování Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003, které proběhlo dne 26. října 2020 a na němž nebylo přijato žádné stanovisko,
- s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí²,
- s ohledem na stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ze dne 25. září 2019, které bylo zveřejněno dne 11. listopadu 2019³,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o námitkách proti povolení geneticky

¹ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1.

² Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

³ Vědecké stanovisko vědecké komise úřadu EFSA pro geneticky modifikované organismy k posouzení geneticky modifikované sóji MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 pro použití v potravinách a krmivech podle nařízení (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-NL-2016-128), EFSA Journal 2019;17(11):5847, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5847>.

modifikovaných organismů (GMO)¹,

-
- ¹ Parlament přijal ve svém osmém volebním období 36 usnesení o námitkách proti povolení GMO. Ve svém devátém volebním období Parlament dále přijal tato usnesení:
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MZHGOJG (SYN-ØØØJG-2), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2019)0028),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2019)0029),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2019)0030),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2019)0054),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 89788 (MON-89788-1), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2019)0055),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a podkombinace MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sestávají z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2019)0056),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři, čtyři nebo pět z genetických modifikací Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2019)0057),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. května 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2020)0069),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky

- s ohledem na čl. 112 odst. 2 a 3 jednacího řádu,
 - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
- A. vzhledem k tomu, že dne 17. prosince 2015 podala společnost Monsanto Europe N.V. jménem společnosti Monsanto, USA, v souladu s články 5 a 17 nařízení (ES) č. 1829/2003 příslušnému orgánu Nizozemska žádost o uvedení potravin, složek potravin a krmiv, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh (dále jen „žádost“); vzhledem k tomu, že žádost se rovněž vztahuje na uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 (dále jen „geneticky modifikovaná sója s kombinovanými událostmi“), nebo z ní sestávající, na trh, a to pro jiná použití než v potravinách a krmivech s výjimkou pěstování;
- B. vzhledem k tomu, že geneticky modifikovaná sója s kombinovanými událostmi je získávána z křížení čtyř událostí geneticky modifikované sóji (MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788), propůjčuje schopnost odolnosti vůči herbicidům s obsahem glyfosátu, glufosinátu a dikamby a produkuje tři insekticidní proteiny (Cry1A.105, Cry2Ab2 a Cry1Ac známé jako „Bt“ toxiny), které jsou toxické pro některé larvy řádu Lepidoptera (motýl a můra)¹;
- C. vzhledem k tomu, že předchozí posouzení čtyř jednotlivých událostí geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi, které již byly povoleny, byla použita jako základ pro posouzení geneticky modifikované sóji se čtyřmi událostmi²;
- D. vzhledem k tomu, že dne 25. září 2019 přijal úřad EFSA k dotyčné žádosti kladné

modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sestávající z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh, a o zrušení prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/1111 v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2020)0291), – usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2020)0292), – usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × 87460 × MON 89034 × 59122 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 87427, 87460, MON 89034, 59122 a NK603, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Přijaté texty, P9_TA(2020)0293).

¹ Stanovisko úřadu EFSA, s. 11.

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2019.5847>

² Stanovisko úřadu EFSA, s. 3.

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2019.5847>

stanovisko, které bylo zveřejněno dne 11. listopadu 2019¹;

Připomínky členských států a další body

- E. vzhledem k tomu, že příslušné orgány členských států během tříměsíčního období konzultací předložily úřadu EFSA řadu kritických připomínek²; vzhledem k tomu, že tyto kritické připomínky zahrnují obavy ohledně toho, že nebyla provedena analýza týkající se reziduí nebo metabolitů glyfosátu v geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi, nebyly testovány možné synergické nebo antagonistické účinky Bt toxinů s reziduí herbicidů, nebyly zodpovězeny otázky ohledně bezpečnosti geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi a odvozených potravin a krmiv, nebyly posouzeny možné dlouhodobé účinky potravin nebo krmiv na reprodukci a vývoj a kvůli chybějícím informacím nebylo možné plně posoudit bezpečnost geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi;
- F. vzhledem k tomu, že nezávislá vědecká analýza mimo jiné potvrdila, že není možné vyvodit konečné závěry ohledně bezpečnosti geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi, že toxikologické posouzení a posouzení rizik pro životní prostředí jsou nepřijatelná a že posouzení rizik nespĺňuje požadavky na posouzení rizik pro imunitní systém³;

Doplňkové herbicidy

- G. vzhledem k tomu, že bylo prokázáno, že pěstování geneticky modifikovaných plodin, které jsou odolné vůči herbicidům, vede k vyššímu používání herbicidů, a to z velké části kvůli výskytu plevele odolného vůči herbicidům⁴; vzhledem k tomu, že v důsledku

¹ Tamtéž.

² Připomínky členských států:

<http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2016-00009>

³ Připomínky institutu Testbiotech k posouzení geneticky modifikované kukuřice MON 87427 × MON 89034 × MON 87701 × MON 87411 a jejich podkombinací pro použití v potravinách a krmivech podle nařízení (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-NL-2016) od společnosti Bayer/Monsanto, které provedl úřad EFSA, prosinec 2019
https://www.testbiotech.org/sites/default/files/Testbiotech_Comment_MON87427%20x%20MON89034%20x%20MIR%20162%20x%20MON87411.pdf

⁴ Viz například Bonny, S. „*Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact*“ (Geneticky modifikované plodiny odolné vůči herbicidům, plevele a herbicidy: přehled a dopad), Environmental Management, leden 2016, 57(1), s. 31–48

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>, Benbrook, C.M., „*Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years*“ (Vliv geneticky upravených plodin na používání pesticidů v USA – prvních šestnáct let), Environmental Sciences Europe 24, 24 (2012)

<https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>, a Schütte, G., Eckerstorfer, M., Rastelli, V. et al., „*Herbicide resistance and biodiversity: agronomic and environmental aspects of genetically modified herbicide-resistant plants*“

(Odolnost vůči herbicidům a biologická rozmanitost: agronomické a environmentální aspekty geneticky modifikovaných rostlin odolných vůči herbicidům), Environmental Sciences Europe 29, 5 (2017)

<https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/s12302-016-0100-y>

toho je třeba očekávat, že plodiny geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi budou vystaveny jak vyšším, tak opakovaným dávkám doplňkových herbicidů (glufosinátu, dikamby a glyfosátu), což může vést k vyššímu množství reziduí ve sklizni;

- H. vzhledem k tomu, že glufosinát je klasifikován jako látka toxická pro reprodukci (1B), a splňuje proto kritéria pro vyloučení vymezená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009¹; vzhledem k tomu, že platnost povolení glufosinátu pro použití v Unii skončila dne 31. července 2018²;
- I. vzhledem k tomu, že recenzovaná studie potvrdila, že se glyfosát hromadí v geneticky modifikované sóji, což má příslušný negativní dopad na nutriční složení ve srovnání s geneticky nemodifikovanou sójou³; vzhledem k tomu, že pilotní projekt realizovaný v Argentině zaznamenal překvapivě vysokou úroveň reziduí glyfosátu u geneticky modifikované sóji⁴;
- J. vzhledem k tomu, že stále přetrvávají otázky ohledně karcinogenity glyfosátu; vzhledem k tomu, že úřad EFSA dospěl v listopadu 2015 k závěru, že glyfosát pravděpodobně není karcinogenní, a Evropská agentura pro chemické látky dospěla v březnu 2017 k závěru, že jeho klasifikace není nutná; vzhledem k tomu, že Mezinárodní agentura pro výzkum nádorových onemocnění (specializovaná agentura Světové zdravotnické organizace zabývající se nádorovými onemocněními) v roce 2015 naopak označila glyfosát za látku, která u člověka pravděpodobně působí karcinogenně; vzhledem k tomu, že potenciálně karcinogenní účinky glyfosátu byly potvrzeny v řadě nejnovějších odborných vědeckých studií⁵;
- K. vzhledem k tomu, že vědecká studie zveřejněná v srpnu 2020 potvrdila, že užívání dikamby může zvýšit riziko vzniku rakoviny jater a intrahepatálních žlučových cest⁶ ;
- L. vzhledem k tomu, že v případě geneticky modifikovaných rostlin může samotná genetická modifikace ovlivňovat způsob, jakým rostlina odbourává doplňkové herbicidy, a složení, a tedy i toxicitu produktů rozkladu (metabolitů)⁷;

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1).

² https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/index.cfm?event=as.details&as_id=79

³ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24491722>

⁴ https://www.testbiotech.org/sites/default/files/TBT_Background_Glyphosate_Argentina_0.pdf

⁵ Viz například <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> a <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>

⁶ <https://academic.oup.com/ije/advance-article-abstract/doi/10.1093/ije/dyaa066/5827818?redirectedFrom=fulltext>

⁷ To je i případ glyfosátu, jak je uvedeno v přezkumu úřadu EFSA týkajícím se stávajících maximálních limitů reziduí pro glyfosát v souladu s článkem 12 nařízení (ES) č. 396/2005, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, s. 12, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5263>

- M. vzhledem k tomu, že ačkoli úřad EFSA ve svém stanovisku uvádí, že „posouzení reziduí herbicidů, které jsou relevantní pro tuto žádost, bylo vyšetřeno oddělením EFSA pro pesticidy“, není samo o sobě dostačující, neboť nebyla vzata v úvahu kombinovaná toxicita doplňkových herbicidů a metabolitů a jejich potenciální interakce se samotnou geneticky modifikovanou sójou s kombinovanými událostmi;
- N. vzhledem k tomu, že příslušné orgány řady členských států vyjádřily ve svých připomínkách k hodnocení rizik vypracovanému úřadem EFSA znepokojení nad chybějící analýzou reziduí herbicidů na geneticky modifikovaných plodinách a potenciálních rizik pro zdraví;

Chybějící maximální limity reziduí a související kontroly

- O. vzhledem k tomu, že podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005¹, jež usiluje o zajištění vysoké míry ochrany spotřebitelů v souvislosti s maximálními limity reziduí, by měla být rezidua účinných látek, které nejsou povoleny pro použití v Unii, jako je glufosinát, u dovážených plodin důkladně kontrolována a sledována²;
- P. vzhledem k tomu, že v rámci posledního koordinovaného víceletého kontrolního programu Unie (pro roky 2020, 2021 a 2022) nejsou členské státy povinny měřit rezidua glufosinátu u žádných produktů, včetně sóji³ ;

Bt proteiny

- Q. vzhledem k tomu, že některé studie poukazují na to, že byly pozorovány nežádoucí účinky, které mohou ovlivnit imunitní systém po expozici Bt proteinům, a že některé Bt proteiny mohou mít adjuvanční vlastnosti⁴, což znamená, že mohou posilovat alergenicitu jiných proteinů, s nimiž přijdou do styku;
- R. vzhledem k tomu, že člen vědecké komise při EFSA pro geneticky modifikované organismy zaujal v rámci procesu posuzování podobné, ale přesto odlišné geneticky modifikované kukuřice s kombinovanými genetickými událostmi a jejími podkombinacemi menšinové stanovisko, které konstatuje, že ačkoli nebyly při žádném použití, kdy byly exprimovány Bt proteiny, zjištěny nežádoucí účinky na imunitní systém, tyto účinky „nemohly být pozorovány v toxikologických studiích [...], které jsou v současné době doporučeny a prováděny pro posouzení bezpečnosti geneticky

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 ze dne 23. února 2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a o změně směrnice Rady 91/414/EHS (Úř. věst. L 70, 16.3.2005, s. 1).

² Viz 8. bod odůvodnění nařízení (ES) č. 396/2005.

³ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/533 ze dne 28. března 2019 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie pro roky 2020, 2021 a 2022 s cílem zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit expozici spotřebitelů těmto reziduíům pesticidů (Úř. věst. L 88, 29.3.2019, s. 28).

⁴ Shrnutí viz Rubio Infante, N., Moreno-Fierros, L., „*An overview of the safety and biological effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in mammals*“ (Přehled bezpečnostních a biologických účinků toxinů Cry z *Bacillus thuringiensis* u savců), *Journal of Applied Toxicology*, květen 2016, 36(5): s. 630–648, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jat.3252/full>

modifikovaných rostlin v úřadu EFSA, protože neobsahují vhodné zkoušky pro tento účel¹;

- S. vzhledem k tomu, že nelze dospět k závěru, že konzumace geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi je pro zdraví lidí a zvířat bezpečná;

Nedemokratické rozhodování

- T. vzhledem k tomu, že hlasování Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003, které proběhlo dne 26. října 2020, nevedlo k vydání žádného stanoviska, což znamená, že příslušné povolení nepodpořila kvalifikovaná většina členských států;
- U. vzhledem k tomu, že Komise uznává za problematickou skutečnost, že rozhodnutí o povolení GMO jsou i nadále přijímána Komisí, aniž by se pro ně vyslovila kvalifikovaná většina členských států (což je do velké míry výjimka u povolování produktů obecně, ale u rozhodování o povolení geneticky modifikovaných potravin a krmiv se to stalo pravidlem);
- V. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém osmém volebním období přijal celkem 36 usnesení o námitkách proti uvádění potravin a krmiv vyrobených z GMO na trh (33 usnesení) a proti pěstování GMO v Unii (tři usnesení); vzhledem k tomu, že ve svém devátém volebním období přijal Parlament dosud jedenáct námitek; vzhledem k tomu, že u žádného z těchto GMO nebylo dosaženo kvalifikované většiny členských států pro jeho povolení; vzhledem k tomu, že bez ohledu na uznání vlastních nedostatků z hlediska demokratických principů, nedostatečnou podporu ze strany členských států a na námítky Parlamentu, Komise GMO i nadále povoluje;
- W. vzhledem k tomu, že podle nařízení (EU) č. 182/2011 může Komise rozhodnout, že GMO nepovolí, pokud se pro něj v odvolacím výboru nevysloví kvalifikovaná většina členských států²; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu není vyžadována žádná změna zákona;

Dodržování mezinárodních závazků Unie

- X. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 1829/2003 stanoví, že geneticky modifikované potraviny nebo krmiva nesmí mít nepříznivé účinky na zdraví lidí a zvířat či na životní prostředí, a požaduje, aby Komise při návrhu svého rozhodnutí zohlednila veškerá příslušná ustanovení právních předpisů Unie a další opodstatněné faktory důležité pro danou záležitost; vzhledem k tomu, že tyto opodstatněné faktory by měly zahrnovat závazky Unie vyplývající z cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, Pařížské dohody o změně klimatu a Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti;

¹ Menšinové stanovisko k žádosti EFSA-GMO-DE-2010-86 (geneticky modifikovaná kukuřice Bt11 × MIR162 × 1507 × GA21 a tři podkombinace nezávisle na jejich původu), Wal, J.M., člen vědecké komise při EFSA pro GMO, EFSA Journal 2018; 16(7):5309, s. 34,

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5309>

² Podle čl. 6 odst. 3 nařízení (EU) č. 182/2011 Komise „může“, nikoli „musí“ přistoupit k vydání povolení, pokud se v odvolacím výboru kladně nevysloví kvalifikovaná většina členských států.

- Y. vzhledem k tomu, že nedávná zpráva zvláštního zpravodaje OSN pro právo na potraviny zjistila, že zejména v rozvojových zemích mají nebezpečné pesticidy katastrofické dopady na zdraví¹; vzhledem k tomu, že podle cíle udržitelného rozvoje č. 3.9 se má do roku 2030 podstatně snížit počet úmrtí a nemocí způsobených nebezpečnými chemickými látkami a znečištěním ovzduší a kontaminací vody a půdy²;
- Z. vzhledem k tomu, že úřad EFSA zjistil, že odhadovaná expozice obsluhy vůči glufosinátu, který je klasifikován jako toxický pro reprodukci, když se používá pro regulaci plevelu u geneticky modifikované kukuřice, přesahovala přijatelnou úroveň expozice obsluhy i tehdy, když bylo použito osobních ochranných prostředků³; vzhledem k tomu, že riziko zvýšené expozice obsluhy je zvláště znepokojivé v souvislosti s větším množstvím herbicidů používaných u geneticky modifikovaných plodin, které jsou vůči herbicidům tolerantní;
- AA. vzhledem k tomu, že odlesňování je hlavní příčinou úbytku biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že emise z využívání půdy a změny ve využití půdy zejména v souvislosti s odlesňováním jsou po spalování fosilních paliv druhou nejvýznamnější příčinou změny klimatu⁴; vzhledem k tomu, že Pařížská dohoda o změně klimatu a strategický plán pro biologickou rozmanitost na období 2011–2020 přijatý v rámci Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti a aičijjských cílů v oblasti biologické rozmanitosti podporují udržitelné obhospodařování lesů a úsilí o jejich ochranu a obnovu⁵; vzhledem k tomu, že cíl udržitelného rozvoje č. 15 zahrnuje záměr zastavit odlesňování do roku 2020⁶; vzhledem k tomu, že lesy plní mnoho funkcí, které přispívají k dosažení většiny cílů udržitelného rozvoje⁷;
- AB. vzhledem k tomu, že produkce sóji je hlavní příčinou odlesňování v Amazonii, v oblasti Cerrado a Gran Chaco v Jižní Americe; vzhledem k tomu, že 97 % a 100 % sóji vypěstované v Brazílii a Argentíně je geneticky modifikovaná sója⁸;
- AC. vzhledem k tomu, že naprostá většina geneticky modifikované sóji povolené

¹ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/ToxicWastes/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx>

² <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

³ Závěr Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) o přezkumu posouzení rizik účinné látky glufosinát z hlediska jejího použití jako pesticidu, vědecká zpráva EFSA (2005) 27, 1–81, s. 3,

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r>

⁴ Sdělení Komise ze dne 23. července 2019 s názvem „Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“, [COM\(2019\)0352](#), s. 1.

⁵ Tamtéž, s. 2.

⁶ Viz cíl 15.2: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>

⁷ Sdělení Komise ze dne 23. července 2019 s názvem „Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“, [COM\(2019\)0352](#), s. 2.

⁸ Mezinárodní služba pro nabývání zemědělsko-biotechnologických aplikací (ISAAA), „*Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years*“ (Stav komercializovaných biotechnických a geneticky modifikovaných plodin ve světě v roce 2017: Nárůst používání biotechnických plodin v souvislosti s rostoucími ekonomickými výhodami za posledních 22 let), zpráva ISAAA č. 53 (2017), s. 16 a 21, <http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf>

k pěstování v Brazílii a Argentině je povolena i pro dovoz do Unie¹; vzhledem k tomu, že v Brazílii je již povoleno pěstování geneticky modifikované sóji s kombinovanými událostmi² ;

- AD. vzhledem k tomu, že z analýzy provedené Komisí vyplynulo, že sója historicky nejvíce přispívá k celosvětovému odlesňování a souvisejícím emisím, které lze přičítat Unii, přičemž tvoří téměř polovinu veškerého dovozu do Unie podílejícího se na odlesňování³ ;
- AE. vzhledem k tomu, že nedávná odborně recenzovaná studie dospěla k závěru, že Unie je regionem s největší uhlíkovou stopou na světě v souvislosti s dovozem sóji z Brazílie, která je o 13,8 % větší než uhlíková stopa spojená s dovozem do Číny, což je největší dovozce sóji, a to vzhledem k většímu podílu emisí z odlesňování spojeného s výrobou zboží nebo komodity⁴ ; vzhledem k tomu, že podle jiné nedávné studie přibližně pětina sóji vyvážené do Unie z brazilských regionů Amazonie a Cerrado, převážně určené jako krmivo pro zvířata, může být „spojena s nezákonným odlesňováním“⁵ ;

¹ Prostřednictvím křížového ověření ve dvou databázích v říjnu 2020 (rejstřík geneticky modifikovaných potravin a krmiv Společenství (https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/index_en.cfm) a databáze schválených genetických modifikací Mezinárodní služby pro nabývání zemědělsko-biotechnologických aplikací (ISAAA) (<http://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/>)) lze vypočítat, kolik geneticky modifikovaných odrůd sóji, jejichž pěstování je povoleno v Brazílii a Argentině, je rovněž povoleno pro dovoz do Unie. Brazílie: ze sedmnácti geneticky modifikovaných sójových plodin, které jsou povoleny k pěstování, je v současnosti dvanáct povoleno dovážet do Unie a u tří geneticky modifikovaných sójových plodin se čeká na povolení dovozu. Argentina: z patnácti geneticky modifikovaných sójových plodin, které jsou povoleny k pěstování, je v současnosti deset povoleno dovážet do Unie a u tří geneticky modifikovaných sójových plodin se čeká na povolení dovozu.

² <https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/default.asp?EventID=438&Event=MON87751%20x%20MON87701%20x%20MON87708%20x%20MON89788>

³ Technická zpráva Komise – 2013 - 063: „Dopad spotřeby EU na odlesňování: komplexní analýza dopadu spotřeby EU na odlesňování“, studie financovaná Evropskou komisí (GR ENV) a vypracovaná organizacemi VITO, IIASA, HIVA a IUCN NL, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>, s. 23–24: V letech 1990 až 2008 dovezla Unie plodiny a produkty živočišné výroby, které nepřímo způsobily odlesnění 90 000 km² plochy. Rostlinné produkty z toho byly odpovědné za 74 000 km² (82 %), přičemž největší podíl měly olejniny (52 000 km²). Sójové boby a sójové pokrutiny představovaly 82 % této hodnoty (42 600 km²), což odpovídá 47 % celkového dovozu Unie spojeného s odlesňováním.

⁴ Escobar, N., Tizado, E. J., zu Ermgassen, E. K., Löfgren, P., Börner, J., Godar, J., „*Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports*“ (Prostorově explicitní stopy zemědělských komodit: mapování emisí uhlíku v brazilském vývozu sóji), *Global Environmental Change*, svazek 62, květen 2020, 102067, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>

⁵ Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., „*The rotten apples of Brazil's agribusiness*“ (Shnilá jablka brazilského zemědělství), *Science*, 17. července 2020, svazek 369, č. 6501, s. 246-248, <https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246>

- AF. vzhledem k tomu, že vysoká míra odlesňování má na svědomí požáry v Amazonii; vzhledem k tomu, že ve sdělení z roku 2019 Komise vyjádřila ambici chránit a obnovovat světové lesy¹ ; vzhledem k tomu, že celosvětová ochrana biologické rozmanitosti, včetně lesů, je klíčovým cílem nedávno zveřejněné strategie Komise pro biologickou rozmanitost v EU² ;
1. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise překračuje prováděcí pravomoci stanovené v nařízení (ES) č. 1829/2003;
 2. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise není v souladu s právními předpisy Unie, neboť není slučitelný s cílem nařízení (ES) č. 1829/2003, který podle obecných zásad, jež jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002³, spočívá ve vytvoření základních ustanovení pro zajištění vysoké úrovně ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zájmů v oblasti životního prostředí a zájmů spotřebitele v souvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy při současném zajištění účinného fungování vnitřního trhu;
 3. vyzývá Komisi, aby návrh prováděcího rozhodnutí vzala zpět;
 4. vítá skutečnost, že Komise v dopise členům ze dne 11. září 2020 konečně uznala, že je třeba při rozhodování o povolení GMO zohlednit udržitelnost⁴; vyjadřuje nicméně hluboké zklamání ohledně toho, že Komise dne 28. září 2020 povolila dovoz další geneticky modifikované sóji navzdory námitkám Parlamentu a většiny členských států⁵ ;
 5. vyzývá Komisi, aby s nejvyšší naléhavostí pokročila ve věci vypracování kritérií udržitelnosti a plně při tom zapojila Parlament; vyzývá Komisi, aby poskytla informace o tom, jak bude tento proces probíhat a jaký bude jeho harmonogram;
 6. znovu apeluje na Komisi, aby zohlednila závazky Unie vyplývající z mezinárodních dohod, jako jsou Pařížská dohoda o klimatu, Úmluva OSN o biologické rozmanitosti a cíle udržitelného rozvoje OSN;
 7. připomíná svou výzvu Komisi, aby ukončila povolování GMO, ať už za účelem pěstování nebo pro použití v potravinách a krmivech, pokud členské státy v odvolacím výboru nevydají stanovisko v souladu s čl. 6 odst. 3 nařízení (EU) č. 182/2011;

¹ [Sdělení EU o posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0352&from=CS>](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0352&from=CS)

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0380>

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁴ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁵ MON 87708 × MON 89788 × A5547-127.

https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

8. připomíná své výzvy Komisi, aby neschvalovala geneticky modifikované plodiny odolné vůči herbicidům, dokud nebudou případ od případu komplexně prošetřena zdravotní rizika spojená s rezidui, což vyžaduje plné posouzení reziduí po postřiku těchto geneticky modifikovaných plodin doplňkovými herbicidy, posouzení produktů rozkladu herbicidů a veškerých kombinovaných účinků, včetně samotné geneticky modifikované rostliny;
9. opakuje svoji výzvu Komisi, aby pro účely použití jako potraviny nebo krmiva nepovolila dovoz žádné rostliny, jež byla geneticky modifikována k odolnosti vůči herbicidu, který není povolen pro použití v Unii;
10. připomíná svou výzvu úřadu EFSA, aby dále rozvíjel a systematicky používal metody, které umožňují zjistit nezamýšlené účinky kombinovaných genetických modifikací, a to i pokud jde o adjuvanční vlastnosti Bt toxinů;
11. znovu vyjadřuje znepokojení nad tím, že vysoká závislost Unie na dovozu krmiva pro zvířata v podobě sójových bobů je příčinou odlesňování ve třetích zemích¹;
12. vítá oznámení legislativního návrhu Komise „Opatření k zabránění nebo minimalizaci uvádění produktů spojených s odlesňováním nebo znehodnocováním lesů na trh EU“, který má být předložen do června 2021; mezitím vzhledem k naléhavosti boje proti odlesňování v lesích Amazonie, Cerrada a Gran Chaca a vzhledem ke skutečnosti, že poptávka Unie po geneticky modifikované sóji přispívá k odlesňování v tomto regionu, znovu vyzývá Komisi, aby okamžitě zastavila dovoz geneticky modifikované sóji pěstované v Brazílii a Argentině, případně s využitím článku 53 nařízení (ES) č. 178/2002, dokud nebudou zavedeny účinné právně závazné mechanismy zabráňující uvádění produktů spojených s odlesňováním a souvisejícím porušováním lidských práv na trh Unie;
13. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a také vládám a parlamentům členských států.

¹ Tamtéž.